

Žmonių apkalbėtojos negailestingai plaka auką savo piktais liežuviais

(Lyg ir feljetonėlis)

PHILADELPHIA, Pa. — Rusijos kelių dešimtmečių įvairios linksmų įvykių nuobodulys, lyg vežys, sugriaužtų mus. Ateities aiškintojų susaidė neperseniai garbingo nario Juozo Beresnevičiaus butelyje suruošė didelį balių, skirtą pagerimui Praksėdos Dundulytės.

Praksėdos Dundulytės garbei buvo pasakyta daug gražių kalbų. Akinuotas inžinierius pasakė žodžiais labai turiningą kalbą, pastebėdamas, jei ne Praksėda Dundulytė, tai Lietuvos opera nebūtų gimusi. Susai- dės pirm. agronomas pridėjo, kad jei nebūtų gimusi Praksėda Dundulytė šiandien nebūtų lie- tuviškos dainos. O rūsėiu veidu žmogelis iš užstalės pakilęs ir pirštu į lubas rodydamas, pasakė: be Praksėdos Dundulytės nebūtų lietuvių tautos. Taip pa- sakęs šis atsisėdo. Susirinkę jam smarkiausiai plojo. Kalbėjo ir kiti susaidės veikėjai, iškeldami Praksėdos Dundulytės didė- lius nuopelnus tautai, teatrui, o ypač operai. Po kalbų buvo ar- batėlė, sumaišyta su P. M. Apie įvykį J. Beresnevičiaus butelyje buvo parašyta ateities aiš- kintojų susaidėi palankioje spau- doje ir pagarsinta per vietos lietuvių radijo valandėlę. Tuose pranešimuose suminėti ne tik kalbėtojai, bet ir J. Beresnevi- čius.

Philadelphijoje gyvenančios naujakurės ponios, nors ir su aukštu mokslu, bet mažai kam žinomos, sakosi gerai pažįstančios Praksėdą Dundulytę. Bet jos labai įsižeidusios ateities aiškintojų susaidės klaidini- mu visumenės. Jos sako, kad kalbėtojai perdėjo pagyrimais savo kalbas. Jos tvirtina, kad Praksėda Dundulytė nėra prisidė- jusi prie operos įkūrimo Lietu- voje. Kieno dabar teisybė?

Vieną vakarą, eidamas iš dar- bo namo, girdžiu kalbant dvi lietuves. — Susirinkę pas Beresnevičių inžinieriai, agronomai, žurnalis- tai ir visuomenės vairuotojai pa- sigardžiuodami kėlė Praksėdos Dundulytės būtus ir nebūtus gyvenimo įvykius. Bet jie už- miršo papasakoti apie tuos vy- rus, su kuriais Praksėda gyveno. Jų yra daugiau, nei ant žmo- gaus kojų ir rankų pirštų esama, — taip pasakė Barbora Kry- žanauskienė.

— Ir aš stebiuosi tos susaidės veikla. Surošti minėjimą as- mens, kuris niekuo susaidėi nėra pasižymėjęs, tai panašu į karvakriaukšlio iškėlimą ant šakės. Nuo šiandien aš spiaunu į tą susaidę, — pikta pasakė pad- žiūvusi moteris, buvusi moky- toja Petronė Biknienė, priklausanti ateities aiškintojams. Ir ji nusispiovė į gatvę.

Ir čia jos, iš darbo namo sku- bėdamos, išskaitliuoja vardais ir pavardėmis Praksėdos būtus ir nebūtus vyrus. Net ir Phila- delphijoje gyvenančių atranda. Man, kaip laikraščio korespon- dentui norisi tarti keletą žodžių visų žmonių apkalbėtojoms, ku- rių visur atrasime. Didžiai gerb. ponios, nepavydėkite garbės Praksėdai Dundulytei. Tos gar- bės dabar yra užtektinai kiek- vienam, kaip grikių košės. Aš, pridėjęs ranką prie širdies, nega- lėčiau nei tvirtinti, nei neigti Praksėdos Dundulytės nuopelnų, tačiau, apie ją gali būti įvairių nuomonių. Geriau pripažinkime Praksėdos Dundulytės tautai, kad ir nesamus nuopelnus arba bent jų nemažinkime. Darykime tai dėl pačios visuomenės vieny- bės. Dėl to nenukentės lietuvių opera, jeigu dar vieną garseny- bę turėsime daugiau. Jei ne Praksėdos Dundulytės minėji- mas, tai apie ką jūs, mokytosios moterėlės, iš darbo namo grįž- damos, kalbėtumėte. Be to, visos žymiausios aktorės mažiausiai kelis kartus yra divorsuotos. Tad kodėl jūs smerkiate operos solistę Praksėdą Dundulytę, ku- rią taip gražiai paminėjo priva- čiaime bute ateities aiškintojų susaidė Philadelphijoje.

—Jonas Kuprys

Lake Placid šaunūs svečiai sutinka dėl **PM**

PM -- dividendo degtinė -- teikia jum dividendą skoniu -- dividendą vertybe!

Skonių PM praneša degtinės kaštuojančias iki \$1.00 daugiau—

o skirtumas kurį sutaupt, nupėka jum iki 4 ekstra gerimų.

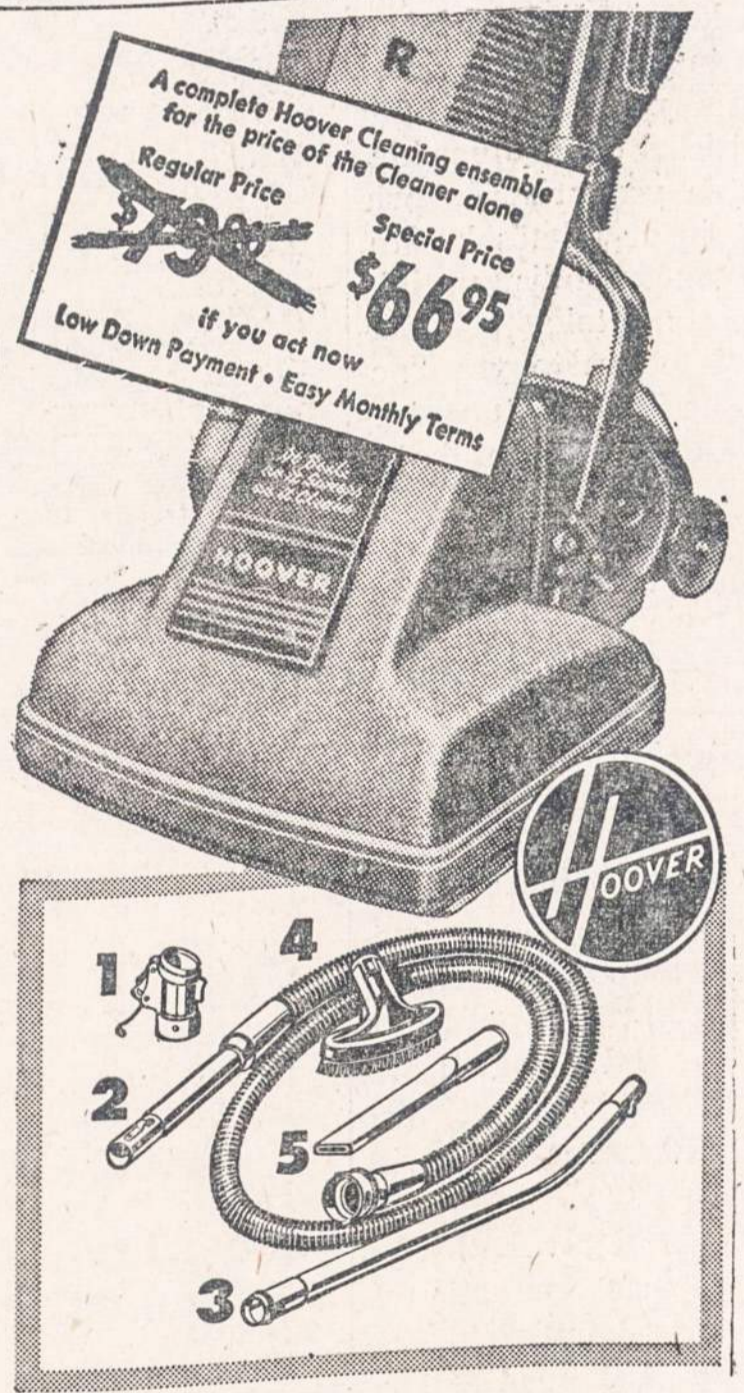
Lake Placid'e, kur SMAGUMAS— o ne kaina—nusako kiekvieną pasirinkimą, vis daugiau svečių pasirenka šiuo diene puikiąją PM. Jūs, taip pat pripažinsit, kad aukščesniai PM skoniu ir būdai neprilygsta daug brangesnės degtinės... tačiau PM žema kaina teikia jum DIVIDENDĄ VERTYBE, kuri siekia 4 ekstra gerimus kiekvienam butely! Gardžiuokitės PM šį vakarą —ji yra Amerikos ŠAUNIAUSIAS pirkiny!

PM
Garduokis
— dividendo degtinė!

NATIONAL DIST. PRODUCTS CORP. N. Y. BLENDED WHISKEY • 86 PROOF • 65% GRAIN NEUTRAL SPIRITS

Here's your chance to **SAVE \$12.95**

Special limited offer... you get this complete set of cleaning tools **FREE** of extra charge when you buy this new Model 115 **HOOVER TRIPLE-ACTION CLEANER**

About the Model 115 HOOVER—the ideal cleaner—lightweight, compact, easiest to use and to store. Has Hoover's famous Triple-Action cleaning principle—it beats, as it sweeps, as it cleans. Gets the deep down grit that other cleaners leave imbedded in the pile. Its gentle vibra-cleaning gives greater life to your floor coverings, keeps colors fresh and new looking.

About the Cleaning Tools—easily attached to your Hoover to convert it into an efficient above-the-floor cleaner. Help cut your cleaning time in half. Set includes—
1 Converter for quick, easy attachment of hose and tools.
2 Long, lightweight, flexible hose.
3 Extension tube.
4 Brush for cleaning and dusting upholstery, drapes, walls, bare floors.
5 Crevice tool for furniture, radiators, etc.

BEE JAY STORES
15 West Hubbard Street Whitehall 4-3253

— Tai va, meldžiamieji, kaip dėl jusų: po 2.50, 3 ir 4 dolerius.

— Tur būt, jį bilieto kaina, greičiausiai, įeina ir ALB nario mokeskis? — paklausiau.

— Jau pildosi, ačiū šventam sutvėrimui, ir Br. Railos pranašystės, — džiaugėsi koks tai tai pilietis, matyt, Dirvos skaitytojas.

— Negali būti! Moterys, vyreliai mano, rėkdamos kaip antys tvora, pragėręs "8 baksus", jos su pečiais neparemsi.

— Šneki, vyreliai, kaip iš Kalvarijos sugrįžęs. Nupirk, geriau, Mėtai biletą. Žinai, kad ji neturi prie dūšios nė sukirmijusio cento.

— Jėjome abu į krautuvę ir parašėme biletų į Valdovo sūnaus premjerą. Kalbėjau tyliai, per nosį, tarytum Raudonojo Kryžiaus skyriaus pirmininkas. Krautuvininkas pakėlė voka, išspitęs kaip sergančios avies pilvas.

— Duokite, prašau, du po 4 dolerius. Lietuvybė — tai ne tvora, pragėręs "8 baksus", jos su pečiais neparemsi.

— Ką tu čia, vyreliai, durniuoji. — įsiterpė Mėta. Sportininkai, neatsimeni, surinko kelis tūkstančius dolerių, o lietuvybei nepatarnavo nė už nikelį. Taip bus, duodu žodį, ir su bendruomenės teatru.

— Sportininkus, tiesa, kaip mūsų globėjai sako, galėjo su- bytinti bile boba iš seno kra- jaus. Bet teatras, Mėtai! Chica- gos miestas neturi tokio stebuk- lo, o mes maža tauta... — ir išsižiojęs sudribau ant stalo.

— Jul. Susmaras

Taupyk Tvirčiausioj Amerikos Įstaigoj
STANDARD FEDERAL turtas virš \$41,000,000.00
Atsargos Fondas virš \$3,250,000.00

STANDARD FEDERAL yra Federal Savings and Loan Insurance Corp. ir Federal Home Loan Bank System narys.

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE VEEgin 7-1141

Now at Howard's

New 1954 **Emerson 21" TV**

WITH A PICTURE SO CLEAR, SO SHARP... YOU'LL THINK YOU'RE AT THE MOVIES!

Valdovas be kelnių
(Feljetonėlis)

Mėta sutikau Town of Lake. Žemai nusilenkiau. Taip žemai, kad įkšiau galvą į skubančios apsipirkti moteriškės krepšį. Prakeiktas, pagalvoju, mandagumas: suriesti nugarkaulį, kad net akyse varlės šokinėtų... Po valandėlės atsitiesiau ir pabučiavau jos nuogus pečius, baltus kaip apsnigta laukų lyguma. Mudu sustojome prie vienos krautuvės, kaip jaunavedžiai prie uošvės patalo. Lange paklo- tas Chicago Lietuvių Teatro skelbimas, iliustruotas didžiųjų

HOWARD
TELEVISION SALES & SERVICE

4800 NO. SHERIDAN ROAD Longbeach 1-7870

3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —TUESDAY, NOVEMBER 10, 1953

Dėl straipsnio "Mirė kun. P. Kirvelaitis"

Visada galvojau, kad kentėti ir mirti dėl didžiųjų dalykų yra žymiai lengviau, negu dėl smulkių. Štai turime kentėjusį ir mirusį kunigą — kentėjusį dėl to, kad jis nebuvo įsileistas į kleboniją. Dar Lietuvoje būdamas, skaičiau apie kilusį jaunųjų kunigų tarpe judėjimą su šūkiu: "Eikime lauk iš klebonijų".

Palikome tėvynę, namus ir savuosius. Didžiausiomis pa-

stangomis, per bombas, grūtvančius pastatus, kalėjimus mūsų kunigai, kaip ir visi tremtiniai, pagaliau atvyko čia didžiai misijai: šturmuoti biznio kompanijų pagrindais sutvarkytas vietas klebonijas. Lyg pats Galybių Viešpats sutvarkytas klebonijas. Lyg pats Galybių Viešpats sutvarkytas klebonijas. Lyg pats Galybių Viešpats sutvarkytas klebonijas. Lyg pats Galybių Viešpats sutvarkytas klebonijas.

einančių pasimokyti?

Tyloje, kentėjo, visko pertekusioj Amerikoj prisiglaudę badavo, kirminui užpilti pinigų turėjo, ir... mirė. Liūdna. Ir labai, Tuose pačiuose "Naujienu" puslapiuose skaičiau apie mūsų eilinių tremtinių pasiskandinimus, pasikorimus, nusisovimus. Ką tai reiškia? Reikia netekimą dvasinės pusiausvyros. Šita nelaimė nesiriboja nei vienu luomu. Ir priežasčių yra įvairiausių. Kodėl gavusieji kunigo šventimus negali, kaip ir kiekvienas tremtinys, susirasti darbo ir dalintis savo privalumais per tiesioginį bendravimą žmogaus su žmogum?

Prisiglaudę jaučiasi dūšią pardavę, verkia gaudžiau nei bolševikų kalėjime, už plutele save išniekina, trina sienas, puše lūpų pamokslą sako... Iš kun. Vilučio straipsnio visai nesimato, kokių didelių idėjų vedami mūsų tremtiniai kunigai braunasi šitoms kančioms į klebonijas? Kokiais ketinimais jie žada nudžiuginti mūsų visuomenę, šaukdami į šventąjį karą prieš klebonijas? Ir ar visiems geriams norams įvykdyti yra būtina išieities bazė klebonija? Man rodos, ne. Iš viso str. gaunasi išpūdis, kad jie, ir patenkę į ten, eina kryžiaus kelius, bijodami netekti privilegijų ateitytysis į sukto elgetystės vedėjų vietas.

Pataikauja analfabetams pastoracijoj ir teologijoj... Kristus nebuvo išlavintas nei teologijoj, nei tuo labiau pastoracijoj ir, tur būt, dėl to Jis mirė

už didžius dalykus, nepataikaudamas už duonos plutele. Ir jeigu Jis grįžtų į žemę, pirmausia, paėmęs biznų, pasakytų visiems besiriejantiems dėl klebonijų kaušų Jo vardu: "Mano Tėvo namai yra Maldos namai".

Pagrąsė eiti dirbti į fabriką... O kodėl galima visiems kitiems, pradedant profesoriais, baigiant paprastais ūkininkais eiti į fabriką? Ar gavusieji kunigo sakramentus, gavo būtina teisė būti kito išlaikomi? Ar sakramentai jiems atėmė prigimtą pareigą save aprūpinti, kad antraip jie turi mirti?

Kaip labai ne vienas iš mūsų norėtų turėti šalia savęs kunigą, nespainiojantį sutanoje, neatskirtą altoriaus tvorelės, nedarantį nustatytą kiekį priklaupimų, rankų išskėtimų, apsisukimų ir t.t., paprastą giliau mintį žmogų, padedantį susigrąbyti sujauktame aplinkos pasaulyje, neasistuojantį skarbonkoms ir kaušams. Ar bloga tam vieta fabrikas? Kas — ar tai gėda būtų kunigui, ar nuodėmė?

Verčiami ližes atkišdami rinkti auksas, skusti bulves... Na, kas gi turi tai atlikti? Gal pats klebonas? Nieko panašaus! Savo darbovietėje aš puikiai žinau, kuri vieta rūbų spintoje priklauso seniorui, ir kad išgauti daiktus pagal orderį yra senjoro pareiga, o junioro pareiga juos nešti. Taip jau yra visose padoriose kompanijose.

Spaudoje šaukta šaukiama dėl mirštančios Lietuviybės. Jau-

klauso jokiam tikėjimui, kunigai neišmano nieko geresnio, kaip šturmuoti kietai uždarytas klebonijų duris ir nesuprasitiems mirti.

NEW UPHOLSTERING
Repairing • Modernizing • Cleaning

MARTIN UPHOLSTERING & REPAIR SERVICE
3250 No. Halsted Street
GRaceland 2-2518

MADAM
Character Reader and Advisor
I have helped many and I will help you. Bring all your problems to me. Speaks several different languages.
CRAWFORD 7-8223
3843 W. 26th St. 3213 W. 26th St.
Open 10 A. M. to 10 P. M.

ANGLYS — KOKSAS
visų rusių ir dydžių Premium Pocahontas — "Christopher Coal" — Antracitas — Žibalinė Anglis — "Koppers" Koksas
Pirmos rusies anglis
Tikslus patarnavimas
YORK FUELS
139 W. Valette Street
Elmhurst, Ill.
ELMHURST 2003

RAMOVA THEATRE
35th and HALSTED STREET
YARDS 7-5957
See a movie today at the FINEST SHOW IN TOWN!
FREE PARKING!
Wednesday, November 4 Only
"JALOPY"
BOWERY BOYS
plus
"MEXICAN MANHUNT"
Thurs., Fri., Sat., Nov. 5, 6, 7
"ROMAN HOLIDAY"
GREGORY PECK
plus
"TERROR ON A TRAIN"
Sun., Mon., Tues., Nov. 8, 9, 10
"THE MOONLIGHTER"
BARBARA STANWYCK
plus
"KID FROM LEFT FIELD"
and
"WORLD'S MOST BEAUTIFUL GIRLS"

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.
Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių loksų.
FURNITURE CENTER INC.
Imonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted Str. Victory 2-4226
Imonė atidaryta: Pirm., Ketr. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios apdrausti iki \$10,000 Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAFayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Kalbant Logiškai — 12-tam Warde Yra Tikrai VIENAS Patikimas Kandidatas į Aldermanus:
JOHN G. FARY
Headquarters 3566 Archer Avenue
Yards 7-7670 — Blshop 7-2900

Lietuvių Krautuvėjų didelis pasirinkimas
Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radijo, televizijos setai, baldai vaikams.
ZEMOS KAINOS
LENGVI IŠMOKĖJIMAI
TUOJAU PRISTATOMA
Baldai pagal užsakymą
ROOSEVELT FURNITURE CO., INC.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Sieglers GAS HEATERS
ALL MODELS ON DISPLAY
OUR INSTALLATION WILL PASS GAS CO. INSPECTION.
We conceal all pipes inside your walls and give you a
1-YEAR FREE SERVICE POLICY
Free Heating Counsel
Come in, write or phone us about your heating problems. Our expert heating engineers will gladly assist you in working out the most practical and least costly solution! No obligation!

OGDEN STOKER SALES & SERVICE
1314 WEST GRAND AVE.
Phone: SEeley 3-7112-3
Hours: 9 to 5:30 Daily — Mon. and Thurs. 9 to 9

Kroll Kleeners & Dyers
PUIKIAUSIAI IŠVALOME
Kilimus, baldams užvalkalus, skrybėles, kostiumus, sukneles, užvalalaidas, apsiaustus
Mūsų obalsis — geras patarnavimas. Mes turime nuosavą imonę. 3 patogiai pasiekiamos vietos: Pagrindinė imonė 4456-58 SO. KEDZIE AVE. Imonės šakos 35th PLACE ir S. CALIFORNIA 37th STREET ir S. WOLCOTT Bendras telefonas YARDS 7-3022

CARPENTRY and Cement Work
NEW BUILDING REMODELING AND REPAIRS OF ALL KINDS. Guaranteed Work. Fully Insured. FOR FREE ESTIMATES call KENWOOD 6-6473 OTIS THOMPSON

LIETUVIŠKA GAZOLINO STOTIS IR AUTOMOBILIŲ TAIŠYMO DIRBTUVES SHELL BENZINAS
Atlieka visus motorų ir karoserijų darbus, parduoda visų firmų automobiliams dalis, baterijas, padangas pavieniai ir garažams.
DARBAI ATLIKAMI KRUOPSCIAI IR SAŽINGAI!
Darbo valandos: Garažas 7-6—Benzinas 7-9—Sėkmadieniais 9-8.
Vadovauja: A. ADOMĖNAS, V. KOZICA
Kampas 58-tos ir So. Western, Tel. RE 7-9533

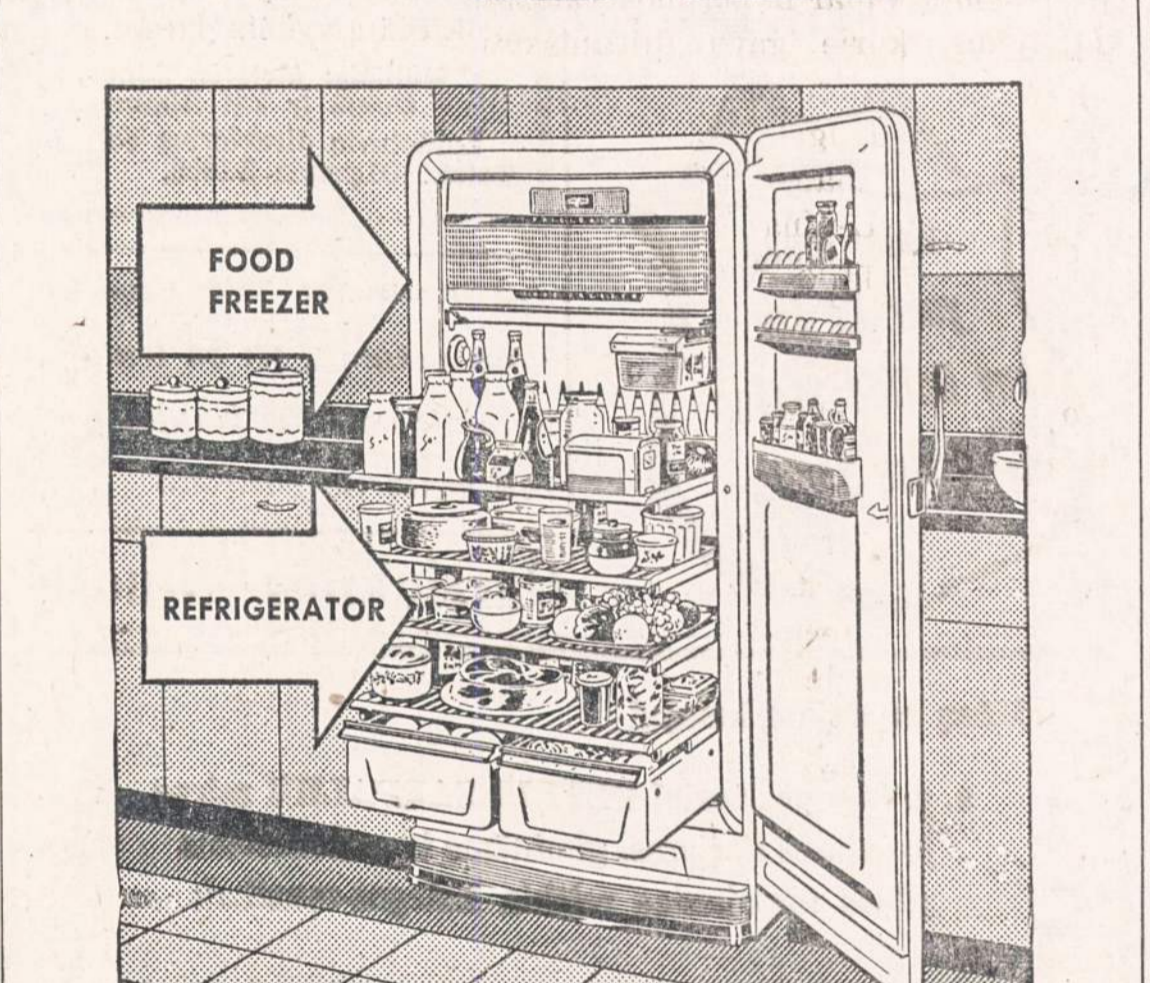
DIDELIS IŠPARDAVIMAS PRIEŠ KALĖDAS
Aukšinių Daiktų Krautuvėjų
John A. Kass
4102 Archer Avenue (priešais Mozart Street)
Telefonas: LAFAYETTE 3-8617
Su nuolaida nuo 25 iki 50%
Galima nusipirkti, imokant nedidelę sumą ir atsiimant prieš Kalėdas, įvairius laikrodžius, deimantinius žiedus, apyrankes, kryžėlius, karoličius, rasomas plunksnas ir elektrinius namų apyvokos reikmenis.

Diena Ateis — Būsi Linksma Sutaupęs
Taigi pradėk taupyti šioje Lietuviškoje Įstaigoje.
BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFayette 3-8248
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir šeštad. 9:00 ryte iki 4:30 po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 v. dieną. Keturtd. 9:00 ryte iki 8:00 vak.

Jose Dental Laboratory PIETŲ CHICAGA
Dirbtiniai Dantys Pataisomi per vieną valandą
● GAMINAM PLOKŠTELES
● SENAS PLOKŠTELES PERDIRBAM.
● PLOKŠTELES PRITAIKOM
3452 1/2 So. Halsted Street (1/2 bloko į šiaurę nuo 35th St. ant Halsted)
YARDS 7-2938

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!
Tikrai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAYmarket 1-2028
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

Here! Famous Cyclamatic Frigidaire with the "NEW IDEAS!"

With low down payment, small monthly payments, BIG trade-in allowance! Model 15-106 LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCE

See the wonderful new Butter Pre-Server! What an ideal Keeps butter at safe temperatures — serves it sliced in easy-spreading pat! Another Cyclamatic NEW IDEA!

- Big separate Food Freezer holds up to 47 pounds of frozen foods
- Roomy fresh-food compartment with automatic, safe Levelcold — and Cyclamatic Defrosting that banishes frost before it collects
- Famous Frigidaire Roll-to-You Shelves — sturdy, rust-proof, all aluminum — glide out all the way
- Quickcube Ice Trays with Instant Tray and Cube Release
- Dozens of great new ideas for smoother, better food-keeping service!
- Powered by the Meter-Miser — best-known cold-maker of them all
- Built and backed by Frigidaire and General Motors

ASK ABOUT ALL THE NEW FRIGIDAIRE FOR 1953!
GARRICK MUSIC SHOPS
4141 W. Madison St. Sacramento 2-2025
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, NOVEMBER 10, 1953

